

تأثیر ویژگی‌های کمیته حسابرسی بر ضعف سیستم کنترل داخلی بین محتوای اطلاعاتی مدیریت

سود با تبیین نقش تعدیلی کمیته حسابرسی

جمیله یوسفی^a، دولت زیدانلو^b، رضا حشمتی^c

کارشناسی ارشد حسابرسی، موسسه آموزش عالی حکیم نظامی-قوچان ایران^{a,b,c}

نویسنده مسئول: جمیله شیخی (تلفن و آدرس الکترونیک)

چکیده: کنترل بر گزارشگری مالی و گزارش نقاط ضعف با اهمیت کنترل داخلی طبق بیانیه سازمان‌ها یک سیستم کنترل داخلی اثربخش جهت پیشبرد اهداف خرد و کلان شرکت دارای اهمیت است. در این تحقیق به بررسی تأثیر ویژگی‌های کمیته حسابرسی بر ضعف سیستم کنترل داخلی بین محتوای اطلاعاتی مدیریت سود با تبیین نقش تعدیلی کمیته حسابرسی. تحقیق حاضر از لحاظ هدف، کاربردی و از لحاظ شیوهی جمع‌آوری داده‌ها از نوع تحقیقات نیمه تجربی بوده است. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از تکنیک داده‌های پانل، در دوره زمانی ۱۳۹۱ الی ۱۴۰۰ انجام گردید. نرم افزار آماری مورد استفاده SPSS و جامعه آماری پژوهش کلیه شرکت‌های پیمانکاری در شهرداری مشهد بوده است. نتایج تحقیق در سطح اطمینان ۹۵ درصد، نشان داد، بین اندازه کمیته حسابرسی و ضعف در کنترل داخلی، رابطه‌ی معناداری وجود دارد. همچنین تخصص اعضای کمیته حسابرسی با کیفیت کنترل داخلی (ضعف در سطح عمومی) رابطه‌ی معناداری داشته است و در نهایت، نوع موسسه حسابرسی، رابطه بین فعالیت‌های کمیته حسابرسی (تعداد اعضای کمیته حسابرسی و کیفیت کنترل داخلی) (ضعف در سطح عمومی و ضعف در سطح درآمد) را تعدیل می‌کند.

کلمات کلیدی: ضعف سیستم کنترل داخلی، مدیریت سود، کمیته حسابرسی.

۱. مقدمه

تغییرات بنیادی سالهای گذشته در اقتصاد ایران از یک سو و رشد و توسعه بنیادهای اقتصادی در کنار پیچیده شدن معاملات تجاری و سیستم‌های اطلاعاتی اطلاعاتی از سوی دیگر، نیاز به اطلاعات مربوط و قابل اتکا برای تصمیم‌گیری در حوزه‌های مختلف را بیش از پیش نمایان ساخته است. گزارشگری مالی به عنوان عمده‌ترین وسیله انتقال اطلاعات مالی به سرمایه‌گذاران نقش مهمی در این راستا ایفا می‌کند.

سود حسابداری و اجزای مربوط به آن از جمله مهمترین اطلاعاتی است که در هنگام تصمیم‌گیری توسط افراد در نظر گرفته می‌شوند. اگر چه سود حسابداری گزارش شده بر مبنای تعهدی، ارزیابی دقیق‌تری از عملکرد واحد تجاری و وضعیت مالی آن فراهم می‌کند ولی بدلیل وجود تضاد منافع در بین مدیران و سرمایه‌گذاران و وجود پاره‌ای از محدودیت‌های ذاتی حسابداری از جمله نارسایی موجود در فرآیند برآورد ها و امکان استفاده از روش‌های متعدد حسابداری توسط شرکت امکان مدیریت سود توسط مدیران فراهم آمده است، به همین دلیل در ادبیات حسابداری قابل اتکا بودن و مفید بودن اقلام تعهدی به شدت مورد تردید قرار گرفته است.

۲. تعریف واژگان تحقیق

۱.۲. کمیته حسابرسی

هدف از تشکیل کمیته حسابرسی، کمک به ایفای مسئولیت نظارتی هیئت مدیره و بهبود آن جهت کسب اطمینان معقول از اثربخشی فرآیندهای نظام راهبری، مدیریت ریسک و کنترل‌های داخلی، سلامت گزارشگری مالی، اثربخشی حسابرسی داخلی و رعایت قوانین و مقررات و الزامات است (سازمان بورس و